

Spis treści

Wstęp	11
1. Metoda analizy polityki podatkowej badanych krajów	17
<i>Stanisław Owsiak</i>	
1.1. Cel i motywy badań	17
1.2. Zakres przestrzenny i czasowy badań	19
1.3. Kryteria grupowania krajów Unii Europejskiej	20
1.4. Makroekonomiczne warunki prowadzenia polityki podatkowej	25
1.4.1. Istota zależności między sferą realną a sferą fiskalną w warunkach kryzysu	25
1.4.2. Wzrost gospodarczy Unii Europejskiej według grup krajów	27
1.4.3. Produkt Krajowy Brutto na głowę mieszkańca	37
1.4.4. Stopy bezrobocia w Unii Europejskiej według grup krajów	41
1.4.5. Kształtowanie się zjawisk inflacyjnych	47
1.5. Fiskalne warunki polityki podatkowej	49
1.5.1. Poziom fiskalizmu	49
1.5.2. Poziom obciążenia podatkami	55
1.5.3. Nierównowaga w finansach publicznych	59
1.5.4. Dług publiczny	68
1.6. System podatkowy krajów Unii Europejskiej — cechy wspólne	78
1.6.1. Polityczna geneza Unii Europejskiej	78
1.6.2. Teoretyczne podstawy Unii Europejskiej a podatki	80
1.6.3. Kwestia harmonizacji systemów podatkowych	82
1.6.4. Główne elementy systemu podatkowego krajów Unii Europejskiej	90
2. Kraje praktykujące model nordycki	93
<i>Krzysztof Kocurek</i>	
2.1. Podatki bezpośrednie	93
2.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	93
2.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	98
2.2. Podatki pośrednie	101
2.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	101
2.2.2. Podatek akcyzowy	102
2.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	103
2.4. Nominalne a efektywne stawki opodatkowania	106
2.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	110
2.6. Wpływ kryzysu na politykę podatkową Finlandii — analiza przypadku	111
2.7. Ocena polityki podatkowej krajów praktykujących model nordycki	116

3. Kraje praktykujące model kontynentalny	123
<i>Krystyna Ciuman</i>	
3.1. Podatki bezpośrednie	123
3.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	123
3.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	124
3.2. Podatki pośrednie	125
3.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	125
3.2.2. Podatek akcyzowy	125
3.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	126
3.4. Nominalne i efektywne stawki podatkowe	128
3.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	131
3.6. Polityka podatkowa Francji — analiza przypadku	133
3.6.1. Struktura podatkowych dochodów budżetowych	133
3.6.2. Charakterystyka polityki podatkowej Francji w latach 2003–2014	134
3.7. Ocena polityki podatkowej Belgii, Niemiec, Francji i Luksemburga	139
4. Kraje praktykujące model anglosaski	143
<i>Joanna Niżnik</i>	
4.1. Podatki bezpośrednie	143
4.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	143
4.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	152
4.2. Podatki pośrednie	155
4.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	155
4.2.2. Podatek akcyzowy	158
4.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	159
4.4. Nominalne i efektywne stawki podatkowe	161
4.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	165
4.6. Wpływ kryzysu na politykę podatkową Portugalii — analiza przypadku	167
4.7. Ocena polityki podatkowej państw praktykujących model anglosaski	180
5. Kraje śródziemnomorskie	183
<i>Krzysztof Stepaniuk</i>	
5.1. Podatki bezpośrednie w Grecji oraz we Włoszech	183
5.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	183
5.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	188
5.2. Podatki pośrednie	192
5.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	192
5.2.2. Podatek akcyzowy	194
5.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	197
5.4. Nominalne i efektywne stawki podatkowe	203
5.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	205
5.6. Ocena polityki podatkowej Grecji i Włoch	206
6. Kraje alpejskie — Austria i Słowenia	211
<i>Krzysztof Kocurek, Alina Klonowska</i>	
6.1. Podatki bezpośrednie	211
6.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	211
6.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	213

6.2. Podatki pośrednie	214
6.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	214
6.2.2. Podatek akcyzowy	215
6.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	216
6.4. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	217
6.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	224
6.6. Ocena polityki podatkowej Austrii i Słowenii	225

7. Kraje Grupy Wyszehradzkiej

Anna Moździerz

7.1. Podatki bezpośrednie	229
7.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	229
7.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	231
7.2. Podatki pośrednie	233
7.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	233
7.2.2. Podatek akcyzowy	234
7.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	236
7.4. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	237
7.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	242
7.6. Wpływ kryzysu na politykę podatkową Węgier — analiza przypadku	250
7.6.1. Wyjściowe dane makroekonomiczne	250
7.6.2. Struktura dochodów podatkowych na Węgrzech	251
7.6.3. Ewolucja systemu podatkowego Węgier	253
7.6.4. Rozbudowa systemu podatkowego pod wpływem kryzysu finansowego ..	264
7.7. Ocena polityki podatkowej krajów Grupy Wyszehradzkiej	272

8. Kraje nadbałtyckie

Alicja Kasperowicz-Stępień

8.1. Podatki bezpośrednie	279
8.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	279
8.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	283
8.2. Podatki pośrednie	287
8.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	287
8.2.2. Podatek akcyzowy	290
8.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	292
8.4. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	293
8.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	294
8.6. Polityka podatkowa Łotwy — studium przypadku	295
8.7. Ocena polityki podatkowej krajów nadbałtyckich	302

9. Kraje bałkańskie

Alina Klonowska

9.1. Podatki bezpośrednie	305
9.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	305
9.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	306
9.2. Podatki pośrednie	307
9.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	307
9.2.2. Podatek akcyzowy	308

9.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	309
9.4. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	310
9.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	313
9.6. Ocena polityki podatkowej krajów bałkańskich	314
10. Cypr i Malta	317
<i>Alina Klonowska</i>	
10.1. Podatki bezpośrednie	317
10.1.1. Podatek dochodowy od osób fizycznych (PIT)	317
10.1.2. Podatek dochodowy od osób prawnych (CIT)	319
10.2. Podatki pośrednie	320
10.2.1. Podatek od towarów i usług (VAT)	320
10.2.2. Podatek akcyzowy	321
10.3. Dochody podatkowe według funkcji ekonomicznych	322
10.4. Nominalne a efektywne stawki podatkowe	323
10.5. Polityka podatkowa a nierówności dochodowe	325
10.6. Ocena polityki podatkowej	327
11. Zmiany w opodatkowaniu rynków finansowych	331
<i>Radosław Ślusarczyk</i>	
11.1. Wprowadzenie	331
11.2. Podatek od transakcji finansowych	332
11.2.1. Doświadczenia przedkryzysowe	332
11.2.2. Ogólnoeuropejski podatek od transakcji finansowych	336
11.3. Podatek od transakcji finansowych w wybranych krajach po kryzysie finansowym	342
11.4. Podatek bankowy	352
11.5. Podatek od dochodów kapitałowych	360
11.6. Podsumowanie	364
12. Ulgi podatkowe na działalność badawczo-rozwojową przedsiębiorstw	367
<i>Barbara Grabińska</i>	
12.1. Wprowadzenie	367
12.2. Rola polityki państwa w obszarze badań naukowych i rozwoju technologicznego oraz innowacji.	368
12.3. Konstrukcja ulg na działalność badawczo-rozwojową w krajach Unii Europejskiej	371
12.4. Ulgi podatkowe na działalność B+R w krajach UE w okresie kryzysu finansowego	376
12.4.1. Główne kierunki zmian	376
12.4.2. Ulgi podatkowe na B+R w krajach praktykujących model nordycki	379
12.4.3. Ulgi podatkowe na B+R w krajach praktykujących model kontynentalny	382
12.4.4. Ulgi podatkowe na B+R w krajach praktykujących model anglosaski	385
12.4.5. Ulgi podatkowe na B+R w krajach praktykujących model śródziemnomorski	388
12.4.6. Ulgi podatkowe na B+R w krajach alpejskich	390
12.4.7. Ulgi podatkowe na B+R w krajach Grupy Wyszehradzkiej	390
12.4.8. Ulgi podatkowe na B+R w krajach nadbałtyckich	394
12.4.9. Ulgi podatkowe na B+R w Rumunii	396
12.5. Podsumowanie	397

13. Reakcja dochodów publicznych na wahania koniunkturalne w krajach UE-27	401
<i>Anna Moździerz</i>	
13.1. Metodologia badań	401
13.2. Elastyczność dochodów budżetowych	405
13.3. Reakcja dochodów publicznych na zmianę luki produkcyjnej	414
13.4. Cykliczny komponent dochodów publicznych w krajach UE w latach 2003–2012	419
13.5. Podsumowanie	424
14. Delimitacja krajów UE z punktu widzenia struktury systemu podatkowego w latach 2003–2012	429
<i>Tadeusz Grabiński</i>	
14.1. Uwagi wstępne	429
14.2. Charakterystyka danych źródłowych	430
14.3. Wybór zmiennych diagnostycznych opisujących strukturę podatków w krajach UE	433
14.4. Wyniki klasyfikacji krajów UE	443
14.5. Podsumowanie	455
15. Ocena polityki podatkowej krajów Unii Europejskiej w latach 2003–2015	457
<i>Stanisław Owsiak</i>	
15.1. Zależności między podatkami a sferą realną gospodarki	457
15.2. Polityka podatkowa a stan finansów publicznych	461
15.3. Konkurencja podatkowa	463
15.4. Integracja <i>versus</i> autonomia polityki podatkowej krajów Unii Europejskiej	464
15.5. Kwestia stabilności polityki podatkowej	468
15.6. Polityka motywacyjna wobec działalności badawczo-rozwojowej i ekologicznej	469
15.7. Podatki wobec zagrożeń kolejnym kryzysem	470
15.8. Podatki w funkcji korygującej rozkład dochodów w społeczeństwie	472
15.9. Preferowana doktryna podatkowa	473
15.10. Weryfikacja metody grupowania krajów	480
Bibliografia	483